

28426 *LLEI ORGÀNICA 9/1992, de 23 de desembre, de transferència de competències a comunitats autònomes que van accedir a l'autonomia per la via de l'article 143 de la Constitució.* («BOE» 308, de 24-12-1992.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica,

Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

Exposició de motius

1

Una vegada complerts els terminis mínims que preveu la Constitució per procedir a l'ampliació de competències de les comunitats autònomes que, pel fet d'haver accedit a l'autogovern per la via de l'article 143, només van poder assumir en els seus estatuts les esmentades a l'article 148.1 de la Constitució, es va plantejar la necessitat de satisfer les aspiracions d'assumpció de noves competències expressades per aquestes.

La resposta a aquesta necessitat que afecta el desenvolupament de l'estructura territorial de l'Estat, no establerta directament en el títol VIII de la Constitució, s'ha concebut sempre com una qüestió que afecta l'essència mateixa de l'Estat, i que, per tant, ha de ser objecte d'un consens fonamental entre les diverses forces polítiques que expressen el pluralisme polític a les nostres Corts Generals. Per a això, el 28 de febrer de 1992 es van signar uns acords autonòmics en els quals es fixen les bases per posar en pràctica aquest procés.

Atès que els estatuts d'autonomia presenten diferències quant a l'enumeració de les competències, nivell en què aquestes queden assumides per cadascuna de les comunitats autònomes, i en les diccions amb què, en concret, apareixen formulades en cadascun d'aquests, el seu desplegament, si s'hagués aprovat en els estrictes termes estatutaris, hauria generat com a resultat una estructura de l'Estat en la qual les diferències entre els ens territorials podrien haver donat com a resultat algunes disfuncionalitats en el conjunt del sistema. Per això, era necessari abordar el procés d'ampliació de competències tenint en compte criteris racionalitzadors que permetin un exercici ordenat de les competències per totes les administracions públiques.

2

La posada en pràctica del procés d'ampliació de competències es desplega a partir d'aquesta Llei, amb la utilització de la via que preveuen l'article 150.2 de la Constitució i els mateixos estatuts d'autonomia de les comunitats autònomes de l'article 143, que la recullen a continuació d'aquelles competències que s'enumeren com a diferides, com una de les vies d'assumpció d'aquestes competències.

La Llei inclou, per a totes les comunitats autònomes afectades, totes les matèries que són objecte d'ampliació, i també concreta les adaptacions geogràfiques i específiques que requereix cada comunitat autònoma.

La seva estructura i sistemàtica respon a la finalitat de completar el procés mitjançant la incorporació de les competències recollides en aquesta en els estatuts d'autonomia. D'aquesta manera pretén donar resposta al doble objectiu de racionalitzar el procés i possibilitar un funcionament ordenat i estable de l'Estat autonòmic en el seu conjunt, i de donar satisfacció a les aspiracions de les

comunitats autònomes de l'article 143 d'assumir les noves competències mitjançant la reforma dels seus estatuts.

3

Pel que fa a l'àmbit material de l'ampliació de competències, la Llei basa el seu contingut en els criteris següents:

1. Amb caràcter general, procura una adequació dels diferents títols competencials, de manera que s'evita la proliferació d'enunciats que pel fet d'estar compresos en altres de més amplis o de respondre a simples funcions o activitats administratives no són necessaris.

2. Equipara substancialment les competències de les comunitats autònomes de l'article 143 amb aquelles els estatuts de les quals han estat elaborats d'acord amb el que estableix l'article 151, número 2, de la Constitució.

3. Respecte a les competències que apareixen com a diferides en els estatuts d'autonomia, tenint en compte la falta de coincidència entre aquests, fa un tractament homogeni el resultat del qual és la consideració total del conjunt de matèries que s'hi esmenten, amb independència que apareguin en un estatut o en diversos.

4. Així mateix, s'hi inclouen de manera homogènia altres matèries que apareixien recollides en nivells competencials diferents i aquelles que pel fet de suposar una extralimitació respecte al que estableix l'article 148.2 de la Constitució espanyola no han permès l'exercici de la seva competència per part de la comunitat.

5. Preveu situacions específiques que afecten una sola comunitat autònoma -casos de Castella i Lleó, respecte a les «denominacions d'origen», i de les Balears en matèria de «protecció de menors»-, o que únicament afecten una o diverses comunitats autònomes per raó de les seves condicions geogràfiques.

Pel que fa a la delimitació, contingut i condicions d'exercici de les competències, la Llei inclou: les interconnexions que es produeixen en diverses matèries, que exigeixen una actuació conjunta o compartida que deriva fins i tot d'altres títols competencials; les condicions i els límits que per a les mateixes matèries apareixen incorporades en els estatuts d'autonomia elaborats d'acord amb el que estableix l'article 151 de la Constitució espanyola; i, en algunes matèries, aspectes del seu exercici en els quals és convenient preveure la participació de les comunitats autònomes a la corresponent conferència sectorial.

4

En coherència amb la finalitat d'incorporar el contingut d'aquesta Llei en els respectius estatuts d'autonomia, les modalitats de control que recull el títol III, en compliment del que estableix l'article 150.2, en assenyalar que la Llei preveu «les formes de control que es reserva l'Estat», queden sense efecte en produir-se aquesta incorporació en els estatuts.

D'altra banda, per a la posada en pràctica d'aquest procés que es preveu amb el traspàs de serveis que regula el títol IV de la Llei, es preveu el seu desplegament al llarg de l'actual legislatura autonòmica, mitjançant els oportuns acords de les comissions mixtes, que determinin els mitjans materials i personals que han de ser objecte de traspàs per a l'efectivitat de l'exercici de les competències en els casos que sigui procedent.

En matèria d'educació, s'ha d'adequar el calendari als compromisos establerts per implantar la reforma educativa aprovada per les Corts Generals, els terminis que s'hi preveuen per als diferents nivells educatius, així com els mecanismes específics de finançament previstos per a la seva realització.

Títol preliminar

Article 1. *Objecte de la Llei.*

Aquesta Llei té per objecte transferir, d'acord amb el que disposa l'article 150.2 de la Constitució, competències de titularitat estatal a diverses comunitats autònomes, en els termes que recullen els articles següents.

L'exercici de les facultats s'ha de realitzar d'acord amb el que estableixen els articles 6 a 18, 20 i 21 d'aquesta Llei.

Títol I

Transferència de competències

Capítol I

De les competències en general

Article 2. *Transferència de competències exclusives.*

Es transfereix a les comunitats autònomes d'Astúries, Cantàbria, La Rioja, Regió de Múrcia, Aragó, Castella-la Manxa, Extremadura, Illes Balears, Madrid i Castella i Lleó, la competència exclusiva en les matèries següents:

- a) Ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics quan les aigües discorrin íntegrament per l'àmbit territorial de la comunitat autònoma.
- b) Casinos, jocs i apostes amb exclusió de les apostes mútues esportivobenèfiques.
- c) Cooperatives i mútues no integrades en el sistema de Seguretat Social, respectant la legislació mercantil.
- d) Espectacles públics.
- e) Estadística per a fins no estatals.
- f) Fundacions que exerceixin principalment les seves funcions a la comunitat autònoma.
- g) Indústria, sense perjudici del que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar i les normes relacionades amb les indústries que estiguin subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs i energia nuclear.
- h) Instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, quan el transport no surti del territori i el seu aprofitament no afecti una altra comunitat autònoma.
- i) Procediment administratiu derivat de les especialitats de l'organització pròpia.
- j) Publicitat, sense perjudici de les normes dictades per l'Estat per a sectors i mitjans específics.
- k) Servei meteorològic de la comunitat autònoma.

Article 3. *Transferència de competències de desplegament legislatiu i execució.*

Es transfereix a les comunitats autònomes d'Astúries, Cantàbria, La Rioja, Regió de Múrcia, Aragó, Castella-la Manxa, Extremadura, Illes Balears, Madrid i Castella i Lleó en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si s'escau, en els termes que aquesta estableix, el desplegament legislatiu i l'execució, en les matèries següents:

- a) Corporacions de dret públic representatives d'interessos econòmics i professionals.
- b) Defensa del consumidor i usuari.
- c) Normes addicionals de protecció del medi ambient.
- d) Règim miner i energètic.
- e) Premsa, ràdio, televisió i altres mitjans de comunicació social.

Article 4. *Transferència de competències d'execució.*

Es transfereix a les comunitats autònomes d'Astúries, Cantàbria, La Rioja, Regió de Múrcia, Aragó, Castella-la Manxa, Extremadura, Illes Balears, Madrid i Castella i Lleó

la competència d'execució de la legislació de l'Estat en les matèries següents:

- a) Associacions.
- b) Fires internacionals.
- c) Gestió de les prestacions i serveis socials del Sistema de Seguretat Social: INSERSO.
- d) Gestió de museus, arxius i biblioteques de titularitat estatal, que no es reserva l'Estat. Els termes de la gestió s'han de fixar mitjançant convenis.
- e) Pesos i mesures. Contrast de metalls.
- f) Plans establerts per l'Estat per a la implantació o reestructuració de sectors econòmics.
- g) Productes farmacèutics.
- h) Propietat industrial.
- i) Propietat intel·lectual.
- j) Laboral.

Article 5. *Transferències a determinades comunitats autònomes.*

1. Es transfereix a la comunitat autònoma de les Illes Balears la competència exclusiva en les matèries següents:

- a) Institucions públiques de protecció i tutela de menors.
- b) Transport marítim, que es porti a terme exclusivament entre ports o punts de la comunitat autònoma, sense connexió amb altres ports o punts d'altres àmbits territorials.

2. Es transfereix a la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó la competència de desplegament legislatiu i execució sobre denominacions d'origen en col·laboració amb l'Estat.

3. Es transfereix a les comunitats autònomes d'Astúries, Cantàbria, Regió de Múrcia i Illes Balears la competència de desplegament legislatiu i execució sobre ordenació del sector pesquer.

4. Es transfereix a les comunitats autònomes d'Astúries, Cantàbria, Regió de Múrcia i Illes Balears, la competència d'execució en matèria de salvament marítim.

Capítol II

De la delimitació, contingut i condicions d'exercici de les competències

Article 6. *Competència d'ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics quan les aigües discorrin íntegrament per l'àmbit territorial de la comunitat autònoma.*

L'exercici de la competència d'ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics quan les aigües discorrin íntegrament per l'àmbit territorial de la comunitat autònoma s'ha de fer d'acord amb la regulació que l'Estat estableixi en les matèries que, relacionades amb el domini públic hidràulic, siguin de la seva competència segons l'article 149 de la Constitució.

Article 7. *Competència sobre casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les apostes mútues esportivobenèfiques.*

1. L'exercici de la competència sobre casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les apostes mútues esportivobenèfiques s'ha de fer de conformitat amb les disposicions que l'Estat estableixi en l'exercici de les seves competències, d'acord amb els números 13, 14 i 29 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució.

2. Queden reservades a l'Estat les loteries nacionals i els jocs d'àmbit estatal.

3. L'autorització de casinos i l'homologació de màquines recreatives s'han d'ajustar als principis d'ordenació

que en exercici de la competència de l'article 149.1.13 estableixi l'Estat.

L'elaboració i aprovació d'aquests principis i dels criteris de funcionament relacionats amb actuacions que tinguin incidència en tot el territori s'ha de portar a terme amb la participació de les comunitats autònomes a la conferència sectorial corresponent.

Article 8. Competència sobre espectacles públics.

1. De conformitat amb el que disposa el número 29 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució, el contingut de la competència sobre espectacles públics s'entén sense perjudici de la competència estatal sobre seguretat pública.

2. Queda reservada a l'Estat la facultat de dictar normes que regulin els espectacles taurins.

Article 9. Competència sobre indústria, sense perjudici del que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar i les normes relacionades amb les indústries que estiguin subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs i energia nuclear.

1. L'exercici de la competència sobre indústria, sense perjudici del que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar i les normes relacionades amb les indústries que estiguin subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs i energia nuclear s'ha de fer d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, d'acord amb el que disposen els articles 38, 131 i números 11 i 13 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució.

2. En tot cas, queda reservada a l'Estat l'autorització per a la transferència de tecnologia estrangera.

Article 10. Competència sobre publicitat, sense perjudici de les normes que dicti l'Estat per a sectors i mitjans específics.

L'exercici de la competència sobre publicitat, sense perjudici de les normes que dicti l'Estat per a sectors i mitjans específics s'ha d'efectuar en el marc del que disposa la legislació estatal d'acord amb els números 1, 6 i 8 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució.

Article 11. Competència sobre instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, quan el transport no surti del seu territori i el seu aprofitament no afecti cap altra comunitat autònoma.

1. L'exercici de la competència sobre instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, quan el transport no surti del seu territori i el seu aprofitament no afecti cap altra comunitat autònoma s'ha d'ajustar al que disposi l'Estat en l'exercici de la seva competència sobre les bases del règim miner i energètic, d'acord amb el número 25 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució.

2. De conformitat amb el número 22 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució, l'autorització d'instal·lacions elèctriques quan el seu aprofitament afecti alguna altra comunitat o el transport d'energia surti del seu territori correspon a l'Estat.

Article 12. Competència sobre transport marítim, que es porti a terme exclusivament entre ports o punts de la comunitat autònoma, sense connexió amb altres ports o punts d'altres àmbits territorials.

L'exercici de la competència sobre transport marítim, que es porti a terme exclusivament entre ports o punts de la comunitat autònoma, sense connexió amb altres ports o punts d'altres àmbits territorials s'ha d'ajustar en tot cas

al que disposi l'Estat en l'exercici de les seves competències, d'acord amb el número 20 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució.

Article 13. Competència sobre defensa del consumidor i usuari.

L'exercici de la competència sobre defensa del consumidor i usuari s'ha de realitzar d'acord amb les bases i coordinació general de la sanitat, les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, d'acord amb l'article 149.1.16, i els articles 38, 131 i 149.1.11 i 13 de la Constitució.

Article 14. Competència sobre ordenació del sector pesquer.

1. De conformitat amb el número 19 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució, el contingut de la competència sobre ordenació del sector pesquer s'entén sense perjudici de la competència sobre pesca marítima atribuïda a l'Estat, per establir i aplicar:

a) El règim d'explotació de recursos pesquers. Normes relatives als recursos i zones de pesca, fons, caladors, distàncies i quotes.

b) La regulació de les característiques i condicions de les activitats extractives, forma i mitjans de realització d'activitats extractives en el mar, arts i mitjans de pesca.

c) El règim de protecció, conservació i millora dels recursos pesquers. Normes relatives a períodes de pesca, vedes i hores de pesca.

2. Les facultats compreses a la competència d'ordenació del sector pesquer s'han d'exercir d'acord amb les bases fixades per l'Estat, referides a la determinació dels qui poden exercir l'activitat extractiva, a la construcció de vaixells, registres oficials, confraries de pescadors, llotges de contractació i en general a l'ordenació del sector.

Article 15. Competència sobre premsa, ràdio, televisió i altres mitjans de comunicació social.

D'acord amb els números 21 i 27 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució, correspon a l'Estat la competència sobre règim general de comunicacions, telecomunicacions, cables aeris i submarins i radiocomunicació i de les normes bàsiques del règim de premsa, ràdio i televisió i, en general, de tots els mitjans de comunicació social.

Article 16. Competència sobre gestió de les prestacions i serveis socials del sistema de Seguretat Social: INSERSO.

1. La transferència de la competència sobre gestió de les prestacions i serveis socials del sistema de Seguretat Social corresponents a l'INSERSO comprèn les facultats següents:

a) Gestió de centres, serveis i establiments.

b) Gestió de prestacions socials del sistema de Seguretat Social.

2. L'exercici d'aquestes facultats s'ha de fer d'acord amb les condicions següents:

a) La determinació de les prestacions del sistema i els requisits per establir la condició de beneficiari ho ha de fer la normativa estatal.

b) El finançament s'ha d'efectuar d'acord amb les normes que ordenin i regulin el règim econòmic de la Seguretat Social.

c) El seguiment i avaluació del funcionament del sistema de serveis i prestacions socials en el seu conjunt, i el

seguiment de la despesa s'ha d'efectuar d'acord amb els instruments i mecanismes que estableixi l'Estat.

d) L'Estat pot establir plans generals de necessitats, programes i serveis i, si s'escau, reservar-se la creació i gestió de centres d'àmbit estatal o la gestió de plans d'aquest mateix àmbit.

Article 17. *Competència sobre salvament marítim.*

1. L'exercici de la competència sobre salvament marítim s'ha d'ajustar al que disposa l'Estat en l'exercici de les seves competències d'acord amb el número 20 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució.

2. En l'exercici d'aquesta competència, les comunitats autònomes han de coordinar les activitats que portin a terme i els mitjans propis de què disposin amb els plans i mitjans estatals, amb la finalitat de planificar les mesures de previsió i atenció de la seguretat de la vida humana en el mar i de la navegació.

Article 18. *Competència d'execució de la legislació laboral.*

1. De conformitat amb el número 7 de l'apartat u de l'article 149 de la Constitució correspon a l'Estat la competència sobre legislació laboral i l'alta inspecció.

2. Queden reservades a l'Estat totes les competències en matèria de migracions interiors i exteriors, fons d'àmbit nacional i d'ocupació, sense perjudici del que estableixin les normes de l'Estat sobre aquestes matèries.

Títol II

Competència sobre educació

Article 19. *Transferència de la competència de desplegament legislatiu i execució.*

Es transfereix a les comunitats autònomes d'Astúries, Cantàbria, La Rioja, Regió de Múrcia, Aragó, Castella-la Manxa, Extremadura, Illes Balears, Madrid i Castella i Lleó la competència de desplegament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats d'acord amb el que disposen l'article 27 de la Constitució i les lleis orgàniques que de conformitat amb l'apartat 1 de l'article 81 d'aquesta la despleguin i sense perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat el número 30 de l'apartat 1 de l'article 149 i de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

Article 20. *Facultats i condicions d'exercici.*

L'exercici de la competència sobre ensenyament s'ha de fer d'acord amb les condicions següents:

a) Les comunitats autònomes han de facilitar a l'Administració de l'Estat la informació que aquesta sol·liciti sobre el funcionament del sistema educatiu en els seus diferents aspectes, tant qualitius com quantitius.

L'Administració de l'Estat ha d'oferir a les comunitats autònomes la informació general que elabori sobre el funcionament del sistema educatiu en els seus diferents aspectes.

b) La creació de nous centres i la implantació de nous estudis s'ha de realitzar d'acord amb criteris de planificació general, acordats en la Conferència Sectorial d'Educació.

c) El seguiment i l'avaluació del sistema educatiu nacional l'ha de portar a terme l'Administració de l'Estat, amb la col·laboració de les comunitats autònomes, i ha de servir de base per a l'establiment de mecanismes que garanteixin una prestació homogènia i eficaç del servei públic de l'educació i que permetin corregir les desigualtats o els desequilibris que es produeixen en la prestació del servei.

d) L'adopció de mecanismes o principis comuns d'actuació s'ha de portar a terme amb la participació de les comunitats autònomes, a la Conferència Sectorial d'Educació.

Títol III

Modalitats de control

Article 21. *Modalitats de control.*

Les comunitats autònomes han d'adaptar l'exercici de les competències transferides per aquesta Llei orgànica als següents principis i controls, sense perjudici dels que pugui establir la normativa específica:

a) Les comunitats autònomes han de facilitar a l'Administració de l'Estat la informació que aquesta sol·liciti sobre les matèries corresponents.

b) Les facultats i serveis transferits han de mantenir, com a mínim, el nivell d'eficàcia que tinguin en el moment de la transferència.

c) En cas d'incompliment d'aquests requisits, el Govern ha de requerir formalment sobre això la comunitat autònoma i, si persisteix l'incompliment, pot suspendre a partir dels tres mesos les facultats i els serveis, i donar-ne compte a les Corts Generals, les quals han de resoldre sobre si és procedent o no la decisió del Govern, i han d'aixecar la suspensió o acordar la revocació de l'exercici de la facultat transferida.

Títol IV

Traspàs de serveis

Article 22. *Traspàs de serveis.*

Quan per a l'exercici de les competències transferides sigui necessari efectuar un traspàs de serveis, les comissions mixtes han de requerir els mitjans materials i financers, les funcions compreses en els àmbits de la competència respectiva i, si s'escau, han de concretar quines d'aquestes funcions s'han de portar a terme a través dels òrgans de cooperació, o s'han d'ajustar en el seu exercici a plans o programes de caràcter general.

Disposició final única.

Aquesta Llei orgànica entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 23 de desembre de 1992.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ